

принципів, норм та вимог, умінь здійснювати рефлексію власної поведінки. Це дослідження не вичерпує усіх питань проблеми педагогічної деонтології. Потребують подальшої розробки умови та шляхи формування педагогічної деонтології у майбутнього вчителя початкової школи.

Література:

1. Васильєва М.П. Деонтологічний компонент підготовки сучасного педагога в умовах вищого начального закладу. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. 2011. № 2. С. 168–177.
2. Кусий Ю.О. Педагогічна деонтологія. *Директор школи*. 1998. № 29. С. 5–7.
3. Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття») <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF> (дата звернення: 21.11.2021).
4. Український дефектологічний словник / за ред. В.І. Бондаря. Київ : Милосердя України, 2001. 211 с.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ)

Сокол А. О.

практичний психолог

Глухівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2

Глухівської міської ради Сумської області

м. Глухів, Сумська область, Україна

Освітня реформа «Нова українська школа», запроваджена МОН України, обумовлена вимогами часу й схвальн оцінена не тільки органами влади, європейськими партнерами, а й українським суспільством у цілому [1].

Концепцією Нової української школи одним із державних пріоритетів в освіті визначен особистісн орієнтоване навчання і виховання, що вимагає психологізації освітнього процесу шляхом підвищення психологічної компетентності всіх його учасників: учнів, вчителів, батьків.

Значна роль у вирішенні цього завдання належить психологічній службі системи освіти, яка має функціонувати як єдина система, що сприяє створенню умов для когнітивного й соціального розвитку особистості, збереження психічного здоров'я та надання психологічної підтримки всім учасникам освітнього процесу.

Фахівцям психологічної служби необхідно усвідомити свою важливу роль у періоді змін та впровадження інновацій у систему освіти, організувати такий психолого-педагогічний супровід освітнього процесу, при якому всі його суб'єкти зможуть якісн по-новому розкрити свій освітній потенціал.

У контексті радикального оновлення системи освіти психологічна служба сучасного закладу освіти як ніколи покликана сприяти покращенню умов для розвитку кожного суб'єкта освітнього процесу, здійснювати психологічну підтримку й надавати допомогу учням, учителям, батькам.

Налагодження здорової психологічної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу – це головна місія психологічної служби в контексті Нової української школи.

Саме фахівці психологічної служби стають важливими агентами змін, перебуваючи в центрі освітньої реформи і фасилітуючи дії всіх суб'єктів освітнього простору через організацію та здійснення відповідного психологічного супроводу на новому рівні. [2]

Питання трансформації освітньої сфери є предметом дослідження таких вітчизняних науковців, як Н. Авшенюк, В. Андрущенко, Л. Березівська, О. Глушк Л. Гриневич, В. Кремень, О. Локшина, О. Ляшенко, В. Огнев'юк, О. Савченко, О. Пометун, О. Сухомлинська та інші.

Проблему психологічної готовності до інноваційної педагогічної діяльності досліджували вітчизняні психологи П. Горностаї, О. Винославська, Я. Коломінський, Л. Кондратова, С. Ніколаєнко, А. Полонніков В. Сластьонін, О. Тарновська. В окремих аспектах психологічний рівень інноваційної діяльності досліджували як зарубіжні (Р. Маслоу, Ф. Харцберг та ін.), так і вітчизняні вчені (Л. Карамушка, В. Семиченко, Ю. Швалб та ін.).

Стратегії професійної діяльності практичних психологів в закладах освіти досліджують Ж. Вірна, С. Максименко, В. Панок, В. Рибалка, Д. Романовська, Н. Шевченко, Н.Чепелева.

Проте бракує дослідження з визначення запитів вчителів майбутніх першокласників, як замовників психологічних послуг, щодо специфіки психологічного супроводу освітнього процесу в умовах трансформаційних процесів у Новій українській школі.

Науково-теоретичний аналіз проблеми психологічного супроводу освітньої діяльності в умовах реалізації НУШ виявив відсутність обґрунтованих фахівцями єдиних успішних стратегій діяльності

практичного психолога. Ефективним у психологічному супроводі освітнього процесу є застосування системно-стратегіального підходу, відповідн до якого практичний психолог закладу освіти має визначити основні стратегії психологічної діяльності з учителями, батьками, учнями та тактики їх реалізації.

У результаті теоретичного аналізу психолого-педагогічної наукової літератури бул визначен 3 основні стратегії психологічного супроводу освітньої діяльності, необхідні для успішного впровадження інноваційної діяльності з учнями, відповідн до концепції НУШ [4, с. 184]:

1. Особистісно-фасилітативна – це емоційна підтримка вчителя в особистісно-професійній трансформації, саморозвитку (пошук ресурсів, професійних інтересів, потреб і мотивів інноваційної діяльності, коучінг, викриття та подолання антиінноваційних бар'єрів);

2. Теоретико-методична – це підвищення рівня професійної обізнаності вчителів у психологічних категоріях, поняттях, які застосовуються в НУШ, співпраця з педагогом щодо вибору методів дитиноцентрованого навчання та виховання, відповідн до психологічних особливостей учнів та ситуації соціального розвитку класу;

3. Практико-конструктивна – це конструювання освітнього середовища на засадах педагогіки партнерства, проведення психологом (соціальним педагогом) практичних занять фрагментів занять з батьками, з вчителями, з учнями.

Оскільки методологія здійснення психологічного супроводу є різноманітною, т використовуються різноманітні методи практичної роботи: анкетування, опитування, інтерв'ю, консультування, бесіди, тренінги, семінари-практикуми, студії, консилиуми, інтервізійні групи та ін.

Саме стратегія визначає спрямованість заходів та вибір методів роботи в кожному закладі освіти [3]. Варт зазначити, що можливим є як вибір однієї із стратегій супроводу, так і поєднання декількох.

Особисто я, як фахівець психологічної служби закладу загальної середньої освіти у практиці своєї діяльності поєдную всі 3 стратегії супроводу, але з особливим акцентом на практико-конструктивну, оскільки вона передбачає супровід всіх учасників освітнього процесу: педагогів, батьків, учнів.

Важливою умовою вибору основної стратегії психологічного супроводу є врахування побажань і запитів педагогів та батьків.

Упровадження особистісно-фасилітативної стратегії психологічного супроводу передбачає проведення індивідуальних та групових консультацій, семінарів-практикумів та занять з елементами тренінгу з метою емоційної підтримки педагогів та формування в них навичок саморегуляції.

Окремим напрямом діяльності практичного психолога в сучасних умовах є зепечення психологічного супроводу вчителів на кожному з етапів проходження сертифікації педагогічних працівників.

Сертифікація – важливий етапо у професійній кар’єрі педагогічного працівника, що сприяє систематизації, підвищенню рівня професійних знань через проходження зовнішнього незалежного оцінювання, осмислення рівня власних професійних досягнень на етапі самооцінювання та планування перспектив подальшого зростання за результатами презентації практичного досвіду роботи.

Застосування теоретико-методичної моделі в практиці професійної діяльності психолога передбачає використання таких форм і методів роботи: проведення просвітницьких занять щодо врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів в освітньому процесі та під час впровадження новітніх підходів у роботі з дітьми; організація психолого-педагогічних консиліумів з метою розробки рекомендацій та прийняття колегіальних рішень щодо участі вчителя у процесі налагодження та гармонізації взаємостосунків у дитячих колективах.

Практико-конструктивна модель психологічного супроводу Нової української школи передбачає реалізацію практичних видів діяльності з усіма учасниками освітнього процесу.

Проведений теоретичний аналіз основних стратегій психологічного супроводу та методи їх впровадження в практику діяльності фахівця психологічної служби закладу освіти не вичерпують всіх аспектів проблеми і потребують подальшого дослідження у рамках психолого-педагогічного вивчення наступності між початковою і середньою ланками освіти.

Література:

1. Концепція нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczep-cziya.html>.
2. Психолог у НУШ: радісн та впевнен руш! Путівник психолога в Новій українській школі [Текст] / Заг. ред. Є.В. Афоніна, О.О. Заріцький, Н.В. Міщенко. – Краматорськ : Витоки, 2018. – 250 с.
3. Романовська Д.Д. Особистісні стратегії професійної діяльності психологів : монографія / Д.Д. Романовська. – Чернівці : Технодрук, 2014. – 246 с. (наукове видання).